

This Question Paper consists of 31 questions and 8 printed pages.
આ પ્રશ્નપત્રમાં 31 પ્રશ્નો અને 8 છપાયેલાં પૃષ્ઠો છે.

Roll No.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

રોલ નંબર

Code No. 58/S/A/G
કોડ નં.

Set - **A**

GUJARATI
(ગુજરાતી)
(207)

Day and Date of Examination
(પરીક્ષાનો વાર અને તારીખ)

_____

Signature of Invigilators
(નિરીક્ષકની સહી)

1. _____

2. _____

સામાન્ય નિર્દેશ :

- 1 વિદ્યાર્થી તેનો રોલ નંબર પ્રશ્નપત્રના પહેલા પાને લખે.
- 2 પહેલાં પ્રશ્નપત્રને ચકાસી લેવું. પ્રશ્નપત્રમાં આપેલાં કુલ પાનાં અને પ્રશ્નોની સંખ્યા એટલી જ છે જેટલી પ્રથમ પાના ઉપર છે તે જોઈ લેવું અને પ્રશ્નો ક્રમવાર છે કે નહીં તે ચકાસી લેવું.
- 3 બહુવિકલ્પીય પ્રશ્નોના વિકલ્પો દા.ત. (A), (B), (C) અથવા (D) માંથી જે ઉત્તર લખવો હોય તેને આપેલી ઉત્તર પુસ્તિકામાં લખવો.
- 4 બહુવિકલ્પીય પ્રશ્નોની સાથે બધા પ્રશ્નોના ઉત્તર નિર્ધારિત કરેલા સમયમાં આપવા. બહુવિકલ્પીય પ્રશ્નો માટે અલગથી સમય નહીં આપવામાં આવે.
- 5 ઉત્તર પુસ્તિકામાં નિર્દેશ કરેલ સ્થાન સિવાય બીજા કોઈ પણ સ્થાને રોલ નંબર તથા અન્ય ચિહ્ન લખવાથી પરીક્ષાર્થીને અયોગ્ય ઠરાવવામાં આવશે.
- 6 પોતાની ઉત્તર પુસ્તિકા પર પ્રશ્નપત્રની કોડ સંખ્યા 58/S/A/G-A લખવી.

GUJARATI
(ગુજરાતી)
(207)

સમય : 3 કલાક]

[કુલ ગુણ : 100

સૂચના :

- 1 બધા પ્રશ્નો અનિવાર્ય છે અને પ્રત્યેક પ્રશ્નની સામે ગુણ આપેલા છે.
- 2 બહુવિકલ્પીય પ્રશ્નો માટે એક-એક ગુણ નિર્ધારિત છે.
- 3 બહુવિકલ્પીય પ્રશ્નોત્તર લખવા માટે વધારાનો સમય આપવામાં નહીં આવે. બધા પ્રશ્નો આપેલા સમયમાં એક સાથે કરવાના છે.

-
- 1 માંગલ્યનું પ્રતીક રૂપ કોને માનવામાં આવે છે ? 1
(A) વટવૃક્ષ
(B) પીપળ
(C) આસોપાલવ
(D) લીમડો
  - 2 કવિ દ્વારા પરી માટે વપરાયેલ વિશેષણ - 1
(A) લાજવંતી (B) મહકંતી
(C) મલકંતી (D) દમયંતી
  - 3 'મૂળવંતરાય માકડ' કયા ક્રિકેટરનું મૂળ નામ હતું ? 1
(A) વીનુ માકડ (B) રામચંદ્ર માકડ
(C) ગુણવંતરાય માકડ (D) મોહન માકડ
  - 4 'અવસાન-સંદેશ' કાવ્યના કવિ છે - 1
(A) નરસિંહ મહેતા (B) ઝવેરચંદ મેઘાણી
(C) દલપતરામ (D) નર્મદ

- 5 પ્રકૃતિને આંખોમાં ભરી શકાય પણ એ દૂરના ..... છે. 1
 (A) ધામની (B) આકાશની
 (C) ગામની (D) સંધ્યાની
- 6 નંદનંદન શેઠની મૃત્યુ પાછળ કઈ સભા ભરવામાં આવી હતી ? 1
 (A) બાલ સભા (B) હાસ્ય સભા
 (C) શોક સભા (D) લોક સભા
- 7 જૂઈની નાજુક કળીનું ..... સૂર્ય સાચવે છે. 1
 (A) ગર્વ (B) ગૌરવ
 (C) વિશાળતા (D) સંકુચિતતા
- 8 વાર્તાના મુખ્ય અંગોમાંથી બંધબેસતું ન હોય તે અંગ છે - 1
 (A) વાર્તાની વસ્તુ (B) ભાષાશૈલી
 (C) ઉપસંહાર (D) ઘટનાની ગૂંથણી
- 9 પર્યાયી શબ્દની યોગ્ય જોડ ન હોય તેવી જોડી શોધો. 1
 (A) ઊષા-પ્રભાત (B) રાત્રિ-નિશા
 (C) માતા-પિતા (D) રાજા-રાણા
- 10 બીજને ઝરૂખે કોણ ઊભું હતું ? 1
 (A) કન્યા (B) માતા
 (C) સખી (D) બેન
- 11 વિદ્યાર્થીઓએ શું છોડવું પડે ? 1
 (A) મોબાઈલનો સાથ (B) રજાઈની હૂંફ
 (C) મિત્રોની રમઝટ (D) ધમાચકડી

- 12 ગુજરાતની પ્રજા માટે વપરાયેલા વિશેષશોમાંથી બંધબેસતું ન હોય એવું વિશેષણ : 1
 (A) સદાજાગરૂક (B) સદા વેપારી
 (C) જગત નાગરિક (D) સાગરતીર્થ નિવાસી
- 13 પારસી રૂસ્તમજીને ત્યાં કોણ ગયું હતું ? 1
 (A) ગાંધીજી ને બાળકો (B) પોલીસ અને બાળકો
 (C) કસ્તુરબા અને બાળકો (D) કસ્તુરબા અને ગાંધીજી
- 14 જે સ્થિર હોય તે 1
 (A) ચંચળ (B) અચળ
 (C) જળચર (D) બહુચર
- 15 બજરંગબલીની જય ક્યાં બોલાવવામાં આવે છે ? 1
 (A) ધર્મશાળામાં (B) કાર્યશાળામાં
 (C) વ્યાયામ શાળામાં (D) પાઠશાળામાં
- 16 'બેડો પાર થવો' એટલે - 1
 (A) સામે કિનારે પહોંચવું (B) કાર્ય સફળ થવું
 (C) પ્રથમ નંબર આવવો (D) નોકરી મળવી
- 17 કોઈ પણ શુભ કાર્યની શરૂઆતમાં ક્યા દેવને યાદ કરવામાં આવે છે ? 1
 (A) શિવજીને (B) ગણપતિ દાદાને
 (C) કાનુડાને (D) શ્રીરામને
- 18 ઉત્તર તરફની દિશા એટલે શું ? 1
 (A) આબાદી (B) બરબાદી
 (C) પ્રગતિ (D) અધોગતિ
- 19 નીચેમાંની કઈ જોડણી ખોટી છે ? 1
 (A) ઘૂંટણ (B) નિરિક્ષણ
 (C) હીંચકો (D) વિશાળ

- 20 નીચેમાંનું વિરોધી શબ્દનું કયું જોડકું યોગ્ય નથી ? 1
- (A) શીતળ × ઉષ્ણ (B) પ્રત્યક્ષ × હાજર
(C) શુક્લ × કૃષ્ણ (D) વીર × કાયર
- 21 (ક) નીચે આપેલા સવાલોમાંથી ગમે તે ત્રણના જવાબ લખો : 6
- (i) 'એક પ્રશ્ન' વાર્તામાં બહેન કર્ણની વાત દ્વારા શું કહેવા માંગે છે ?
(ii) પતંગ એટલે શું ? દોર એટલે શું ? બન્નેનું સંચાલન થતાં શું થાય ?
(iii) વ્યાયામથી થતા ફાયદાઓ જણાવો.
(iv) વીશીમાં જમવા આવનારાએ ઠપકો આપવાથી શંકરલાલે પોતાના બચાવમાં શું કહ્યું ?
(v) 'પંખીનાં ગાન' પાઠમાં લેખકના બગીચામાં કયાં-કયાં પંખીઓ આવે છે ?
- (ખ) નીચે આપેલા સવાલોમાંથી ગમે તે ત્રણના જવાબ એક વાક્યમાં લખો : 3
- (i) 'મારી મા' વાર્તાની નાયિકા અભ્યાસમાં કેવી હતી ? તેણે કઈ ડિગ્રી મેળવી હતી ?
(ii) બીજા વિશ્વયુદ્ધની દેશ પર શી અસર થઈ ?
(iii) છોકરાઓએ કોને ધમકી આપી ?
(iv) ફ્રેન્ચ સાહેબને શી ધૂન લાગી હતી ?
(v) ઉત્તરાયણનો તહેવાર આપણને શો સંદેશ આપે છે ?
- 22 (ક) નીચેના સવાલોમાંથી ગમે તે ત્રણના જવાબ લખો : 6
- (i) 'જસોદા તારા કાનુડાને જગાડ' કાવ્યના કવિ નરસિંહ મહેતાનો જીવન પરિચય આપો.
(ii) કવિ કયા-કયા સમયના આકાશની વાત કરે છે ? ક્ષણ-ક્ષણ બદલાતા રંગ માટે કવિએ કયા શબ્દો વાપર્યા છે ?
(iii) 'જૂનું પિયરઘર' કાવ્યનો મુખ્ય ભાવ ચાર લીટીમાં લખો.
(iv) અખો કોને ઉત્પાત કહે છે ? કેમ ?
(v) ગાંધીજીની સમાધિનું શું નામ છે ? તે જોઈ કવિને શો વિચાર આવે છે ?
- (ખ) નીચેના સવાલોમાંથી ગમે તે ત્રણના જવાબ એક વાક્યમાં આપો : 3
- (i) ચંબેલીની પાંખો કેવી હતી ?
(ii) વસંત જે માર્ગથી પસાર થાય છે, તે માર્ગ કેવો લાગે છે ?
(iii) 'અવસાન-સંદેશ' કયા પ્રકારનું કાવ્ય છે ?
(iv) કવિ સંઘરાખોર વેપારી માટે શો અભિપ્રાય આપે છે ?
(v) 'કોણ ?' કાવ્યના કવિનું નામ લખો.

- 23 (ક) નીચેનાં વિધાનો કોણ, કોને કહે છે ? તે લખો. (ગમે તે ત્રણ) 3
- (i) “આનું નામ કુસ્તી ન કહેવાય, હું તમને અડકું એ પહેલાં સૂઈ કેમ જાઓ છો ?”
- (ii) “પણ મારે તો દાળભાત જ ખાવા છે. મેં તો આજે જુલાબ લીધો છે.”
- (iii) “તારા પરિણામનો દિવસ હતો ને ? મને હતું જ કે તું પહેલી આવીશ.”
- (iv) “કરોડો માણસોના જીવન નિષ્કામ કર્યાનું પ્રાયશ્ચિત, મારું શેષ જીવન પૂરું કરીને કરીશ.”
- (v) “એ તો શાખ વધારે એટલે સૌ કોઈ મૂકી જાય.”
- (ખ) ગમે તે બે ભાવપંક્તિઓનો ભાવસૌંદર્ય લખો : 6
- (i) “ફાંટુ ભરીને સોનું સૂરજનું ભરો હવે,
પાછા ફરી ના આવશે તડકા વસંત ના.”
- (ii) “હતો દુખિયો થયો સુખિયો
સમજ્યો છૂટ્યો રણથી.”
- (iii) “ઓસબિંદુએ
સમાવ્યું છે, નિજમાં
વ્યોમ વિરાટ.”
- 24 ગમે તે બેના મુદ્દાસર ઉત્તર લખો : 6
- (i) ‘સોયનું નાકું’ શીર્ષક સ્પષ્ટ કરો.
- (ii) શિયાળાની સવારનું વર્ણન કરો.
- (iii) નંદનંદન શેઠનું વ્યક્તિત્વ.
- 25 ગમે તે એક વિશે આશરે 200 શબ્દોમાં નિબંધ લખો : 10
- (i) પર્યાવરણ પ્રદૂષણ : એક ગંભીર સમસ્યા
- (ii) માતૃપ્રેમ
- (iii) શહેરી જીવનની સમસ્યાઓ
- (iv) સાહસ વગર સિદ્ધિ નથી
- (v) જો હું શિક્ષક હોઉં તો

- 26 તમારા વિસ્તારમાં અતિવૃષ્ટિને કારણે ચારેબાજુ ખૂબ ગંદકી ફેલાઈ ગઈ છે. એને દૂર કરવા મ્યુનિસિપાલિટીના સાફસૂફી વિભાગને અરજીપત્ર લખો. 8

અથવા

તમારો મિત્ર વધુ અભ્યાસ માટે પરદેશ જાય છે. તેને અભિનંદન આપતો અને શુભેચ્છા પાઠવતો પત્ર લખો.

- 27 ગમે તે એકનો વિચાર-વિસ્તાર કરો : 6
- (i) પરિશ્રમ એ જ પારસમણી
- (ii) જનસેવા એ જ પ્રભુસેવા

- 28 નીચેનો ગદ્યખંડ ધ્યાનપૂર્વક વાંચી આપેલા સવાલોના જવાબ લખો. 5

જીવન એક સંઘર્ષ છે. પોતાની જાતને અસહાય કે લાયક સમજવી અથવા સંઘર્ષથી દૂર ભાગવું એ ઉચિત નથી. અસહાય સ્થિતિમાં પણ સંઘર્ષ ઓળંગી શકાય છે. આપણી પાસે સાધન સંપત્તિ ઓછી હોય પરંતુ સાહસ કરવાની વૃત્તિ અને ધીરજ તો આપણે કેળવવી પડે ને ! એમ મુશ્કેલીઓથી ડરીને જીવે તે માણસ શાનો કહેવાય ? જ્યાં સુધી તમે સામે આવતી મુશ્કેલીઓનો સામનો કરો છો ત્યાં સુધી તમારામાં જીવનરસ ટકી રહે છે. હતાશા અને નિરાશામાં હિંમત હારી જવાનું માણસને ન પોસાય. ગભરાયા વગર હળવેથી મુશ્કેલીઓમાં માર્ગ કાઢવાનો માણસે વિચાર કરવો જોઈએ. જીવન કંઈ રાજમાર્ગ નથી કે એના ઉપર સડસડાટ ગાડી દોડી જાય. આ જીવન-સંઘર્ષને હસતાં હસતાં જેને કૂદતાં આવડે તે જ સાચી પ્રગતિ કરી શકે.

પ્રશ્નો :

- (i) સંઘર્ષને કઈ પરિસ્થિતિમાં ઓળંગી શકાય છે ?
- (ii) આપણને શું કેળવવું પડે છે ?
- (iii) સાચો માણસ કોને કહેવાય ?
- (iv) માણસને શું ન પોસાય ?
- (v) સાચી પ્રગતિ કોણ કરી શકે ?

- 29 ગુજરાતી સાહિત્યમાં પ્રાચીન, મધ્યકાલીન અને અર્વાચીનકાળમાં વિવિધ ભાષાકીય સ્વરૂપોનો વિકાસ થયો. પદ્ય સ્વરૂપોમાં થયેલ વિકાસની વિગતો નીચે આપેલી છે. 'વૃક્ષ' આલેખમાં તે વિગતો દર્શાવો. 3

પ્રાચીન : ફાગ, રાસ, પ્રબંધ

મધ્યકાલીન : પ્રભાતિયાં, ભક્તિપદ્ય, છપ્પા, આખ્યાન, ગરબી

અર્વાચીન : ઊર્મિકાવ્ય, ખંડકાવ્ય, સોનેટ, ગઝલ, મુક્તક, હાઈકુ.

- 30 સૂચના મુજબ લખો :
- (ક) વિરુદ્ધાર્થી લખો : (ગમે તે બે) 2
- (1) અગવડ (2) સંધ્યા
(3) જન્મ (4) દયાળુ
- (ખ) સમાનાર્થી લખો : (ગમે તે બે) 2
- (1) રાષ્ટ્ર (2) પ્રણામ
(3) પર્વત (4) યુદ્ધ
- (ગ) સંધિ-વિચ્છેદ કરો : (ગમે તે બે) 2
- પ્રત્યુત્તર, શિષ્ટાચાર, અનાથાલય, સૂર્યોદય
- (ઘ) રૂઢિપ્રયોગોના અર્થ લખો : (ગમે તે બે) 2
- કાલાવાલા કરવા, નાક વિનાનું, જીવ બળવો, સડક થઈ જવું
- (ઙ) શબ્દસમૂહ માટે એક શબ્દ લખો : (ગમે તે બે) 2
- (1) ઈશ્વરમાં આસ્થા રાખે તે _____
(2) જોવાલાયક સ્થળો _____
(3) ભાન વિનાનું _____
(4) જેનો નાશ ન થાય તે _____
- 31 નીચે આપેલી રૂપરેખાના આધારે વાર્તાનું લેખન કરી તેને યોગ્ય શીર્ષક પણ આપો : 5
- ઉનાળાના દિવસો — તરસ્યું શિયાળ — ફૂવામાં ફૂટી પડવું — બહાર નિકળવાનું
અશક્ય — બકરાનું આવી ચઢવું — શિયાળે શરૂ કરેલા પાણીનાં વખાણ — બકરાનું લલચાવું
— ફૂવામાં ફૂટવું — બકરાની પીઠ પર ચઢી શિયાળનું નિકળવું — બકરાની દશા — બોધ.

